

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άριθμός 33

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

23-08-2026

Ἄς ἐξετάσουμε λεπτομερῶς στή σημερινή μας ἀναφορά, ἀδελφοί μου, καί ὀρισμένες παραστάσεις ζώων καί πτηνῶν καί ἄς δοῦμε τί συμβολίζουν στήν χριστιανική μας λατρεία.

Ο ΑΜΝΟΣ (ΤΟ ΑΡΝΙ). Ὁ ἀμνός συμβολίζει τήν εὐγένεια, τήν νεανική ἀθωότητα, τήν πραότητα, τήν ἀγνότητα. Ὁ ἀμνός μαζί μέ τό λιοντάρι ἀπεικονίζουν τήν παραδεισένια κατάσταση. Στήν Παλαιά Διαθήκη ὁ ἀμνός προσφέρονταν θυσία στόν Θεό «ἀμνόν ἁμωμον εἰς ὀλοκαύτωμα» (Λευϊτ. 12,6). Στόν χριστιανισμό, ὁ ἀμνός εἶναι τό σύμβολο τοῦ «ἐσφαγμένου Ἀρνίου» στήν Ἀποκάλυψη (Ἀποκ. 5,6) καί τοῦ Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ πού σηκώνει τίς ἁμαρτίες τοῦ κόσμου, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἡσαΐας (53,7). Ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος δείχνοντας μέ τό δάκτυλό του τόν Κύριο στούς μαθητές του λέγει: «Ἴδε ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰω. 1,29). Σύμφωνα μέ τούς ἱερούς ἐρμηνευτές ἔχομε τέσσερις ἐρμηνεῖες ὡς πρός τήν ἀκριβή ἔννοια τοῦ ἀμνοῦ: 1) Ἡ ἐξιλαστήρια θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2) Ὁ πασχάλιος χαρακτήρας τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3) Ἡ ἀνεξικακία «τοῦ πάσχοντος παιδός τοῦ Θεοῦ», σύμφωνα μέ τόν Ἡσαΐα (53,7), καί 4) τό βασιλικό ἀξίωμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς νέος ἀμνός (κριός) τέθηκε ἐπικεφαλῆς τῆς ποιμένης του, τήν ὁποία ὁδηγεῖ στήν σωτηρία. Καί οἱ Απόστολοι συμβολίζονται ὡς ἀμνοί, ἀφοῦ ὁ Κύριος τούς εἶχε παρομοιάσει μέ πρόβατα μέσα σέ λύκους (Ματθ. 10,16). Ὑπάρχει καί ἡ παράσταση, ὅπου ζωγραφίζονται στά δεξιά τοῦ Χριστοῦ πρόβατα καί στά ἀριστερά ἐρίφια, σύμβολο τῆς μέλλουσας κρίσης τοῦ Κυρίου. Ὁ ἀμνός χρησιμοποιεῖται ἐκτεταμένα στόν συμβολισμό τῆς χριστιανικῆς τέχνης. Ὁ Χριστός βαστάζων ἕνα ἀμνό εἶναι ὁ Καλός Ποιμήν, πού φροντίζει τό ποίμνιό Του καί διασώζει τό χαμένο πρόβατο πού ἔχει ξεστρατίσει, δηλαδή τόν ἁμαρτωλό ἢ πού ὁδηγεῖ τό ποίμνιό Του. Ὁ ἀμνός μέ τό σταυρό ἀπεικονίζει τήν Σταύρωση, μέ τήν σημαία τήν Ἀνάσταση. Τό ἀρνίον τῆς Ἀποκαλύψεως (Ἀποκ. 5, 1-2) μέ τό βιβλίο καί ἑπτὰ σφραγίδες εἶναι ὁ Χριστός, ὡς Κριτής στήν Δευτέρα Παρουσία. Μέ ἑπτὰ μάτια καί κέρατα (Ἀποκ. 5,6) φανερώνει τά ἑπτὰ δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Ἀμνός τῆς Θείας Λειτουργίας καί Εὐχαριστίας, πού

προσφέρεται στους πιστούς μέ την Θεία Κοινωνία, γιά νά γίνουν μέτοχοι αιώνιας ζωής. Ο Ἐπιφάνιος Κύπρου γράφει: «Ἀμνός ὁ Χριστός, διά τό ἄκακον καί τό δι' αὐτοῦ τήν ἁμαρτίαν ἠφανίσθαι».

Ο ΛΕΩΝ (ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ). Στήν Ἀγία Γραφή ὁ βασιλιάς τῶν ζῶων μνημονεύεται 150 περίπου φορές, κάποτε γίνεται λόγος καί γιά τούς σκύμνους του, δηλαδή τά μικρά λιονταράκια. Τό λιοντάρι εἶναι σύμβολο τοῦ Χριστοῦ, ὡς τοῦ Βασιλέως τοῦ σύμπαντος. Ο Πατριάρχης Ἰακώβ προφήτευσε τόν Κύριο «σκύμνον λέοντος Ἰούδα» (Γενέσ. 49,9). Τό λιοντάρι ὑποτίθεται ὅτι κοιμᾶται μέ τά μάτια ἀνοιχτά, γι' αὐτό καί ἀπεικονίζει τήν ἐπαγρύπνηση, τήν πνευματική προσοχή καί τή δύναμη, ἀλλά καί ὁ Θεάνθρωπος, μετά τήν Σταύρωση, κλεισμένος στόν τάφο, δέν ὑπέστη φθορά καί ἀλλοίωση. Τό λιοντάρι θεωρεῖται ἔμβλημα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἐπειδή τό Εὐαγγέλιό του τονίζει τήν Βασιλεία καί τό μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ. Τό λιοντάρι ἐμφανίζεται καί ὡς σύμβολο τῶν δυνάμεων τοῦ κακοῦ, «λέων ὠρυόμενος» (Α' Πέτρ. 5,8) σέ ἀντίθεση πρὸς τόν Καλό Ποιμένα. Στίς τοιχογραφίες τῶν κατακομβῶν ἡ ἱστορία τοῦ Δανιήλ στόν λάκκο τῶν λεόντων, συμβολίζει τόν Θεό, πού λυτρώνει τόν λαό του. Τό μεγαλοπρεπές ἔμβλημα τοῦ λιονταριοῦ ἀπαντᾷ μέχρι σήμερα στήν γλυπτική τέχνη, ὅπου λιοντάρια λαξευμένα, ἄγρυπνα ὑπάρχουν ἀπό τό ἓνα καί τό ἄλλο μέρος τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου, ὅπως παλιότερα κύκλωναν 12 λέοντες, πού περιφρουροῦσαν τόν θρόνο τοῦ ἐνδόξου βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ Σολομῶντα (Γ' Βασιλ. 10, 19 -20).

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ. Στό χριστιανισμό ὁ βάτραχος εἶναι σύμβολο ἀδιάκοπου ἀγῶνα καί πνευματικῆς κατάρτισης τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου ἀπό τά γήινα πρὸς τά οὐράνια. Ο συμβολισμός αὐτός ὀφείλεται στίς πολλές, συνεχεῖς καί ἀδιάκοπες σωματικές μεταμορφώσεις πού ὑφίσταται τό ζῶο αὐτό, μέχρι τῆς τελικῆς καί ὀριστικῆς του ἀνάπτυξης καί σωματικῆς του διάπλασης. Τόν βάτραχο τόν συναντᾷμε νά στολίζει τίς χριστιανικές λυχνίες, γιά νά ἀνυψώνει σέ μεγαλύτερη ἐλπίδα τόν νοῦ τῶν χριστιανῶν ἀνθρώπων, πού, κλεισμένοι στή λίμνη τοῦ παρόντος κόσμου, ἀγωνίζονται γιά τήν ἀνύψωση καί τελειότητα, γράφει ὁ π. Κων. Καλλίνικος.

Η ΕΛΑΦΟΣ (ΤΟ ΕΛΑΦΙ). Στόν χριστιανισμό εἶναι σύμβολο εὐσέβειας, θρησκευτικοῦ ζήλου, τῆς ψυχῆς πού ποθεῖ τόν Θεό. «Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τόν Θεόν τόν ζῶντα» (Ψαλμ. 41,3). Τό σύμβολο αὐτό εἶναι ἀπό τόν (41,2) Ψαλμό, ὅπου ὁ ψαλμωδός ἀναφέρει: «ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τάς πηγάς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ ὁ Θεός». Τό ἐλάφι καθὼς βόσκει, μαζί μέ τό χορτάρι τρώγει καί μερικά μικρά ἔρπετά (μικρά φιδάκια). Τό γεγονός αὐτό ἀφ' ἑνός πικραίνει

τό στόμα του καί ἀφ' ἑτέρου τοῦ προξενεῖ μεγάλη δίψα. Γιά τόν λόγο αὐτό τρέχει γρήγορα στήν πηγή, γιά νά ξεπικράνει τό στόμα του καί νά σβήσει τή δίψα του. Ἡ παράσταση πού ἐμφανίζει τό ἐλάφι νά πίνει νερό ἀπό τίς πηγές, συμβολίζει τούς χριστιανούς πού προέρχονται ἀπό τά ἔθνη καί σπεύδουν πρὸς τὰ νάματα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐάν δέ δίπλα στό ἐλάφι ὑπάρχει καί τό Ἅγιο Ποτήριο, τότε εἰκονίζεται ἡ δίψα τοῦ πιστοῦ πρὸς τήν Θεία Μετάληψη. Ἡ ἁμαρτία ὁμοιάζει μέ φίδι πού πικραίνει τήν ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ μόνη πηγή πού γλυκαίνει καί σβήνει τήν δίψα αὐτή. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος γράφει: «Ἐλαφος διψαλέον γίνεται καί ἀπό τῆς φύσεως καί ἀπό τούς ὄφεις κατεσθίειν. Καί σύ τοίνυν τοῦτο ποιήσον. Τόν νοητόν ὄφιν κατάφαγε καί δυνήση διψᾶν τόν τοῦ Θεοῦ πόθον».

Η ΚΑΜΗΛΟΣ (Η ΚΑΜΗΛΑ). Εἶναι σύμβολο ἐγκράτειας, βασιλικῆς ἐξουσίας, μεγαλείου, ὑπακοῆς, σθένους... Συνδέεται μέ τούς μάγους καί τόν Ἰωάννη τόν Βαπτιστή, πού ντυνόταν μέ ἔνδυμα ἀπό τρίχες καμήλου (Μαρκ. 1,6). Ἐπίσης ἡ κάμηλος, ἀφοῦ γονατίζει γιά νά δεχθεῖ τό φορτίο της, ἀπεικονίζει τήν ταπεινότητα καί τήν εὐπείθεια. Ἡ καμήλα εἶναι ζῶο μεγάλης ἀντοχῆς καί καρτερίας μέσα στίς ἐρήμους καί στά πολυήμερα ταξίδια. Γιά τό λόγο αὐτό θεωρήθηκε ἀπό τούς χριστιανούς τῆς Ἀνατολῆς, ὡς σύμβολο τῶν προσκυνητῶν, οἱ ὅποιοι ἀναλαμβάνουν κοπιώδεις πεζοπορίες, προκειμένου νά ἐπισκεφθοῦν τούς Ἁγίους Τόπους, «ὅπου ἔστησαν οἱ πόδες τοῦ Λυτρωτοῦ» ἢ διάφορες Μονές στά ὄρη. Ἐπίσης, τό ζῶο αὐτό τονίζει ὅτι κάθε πιστός, πρέπει νά στολίζεται μέ τίς ἀρετές τῆς καρτερίας, τῆς ὑπομονῆς καί τῆς ἀντοχῆς.

ΤΑ ΠΤΗΝΑ (ΠΟΥΛΙΑ). Πτηνά βρέθηκαν ζωγραφισμένα σέ τοιχογραφίες καί σαρκοφάγους, μέ κλῶνο δάφνης στό ράμφος καί τά πτερά ἀνοικτά, ἔτοιμα γιά πέταγμα πρὸς τὰ ἄνω. Τά πτηνά εἶναι σύμβολο τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία πτερουγίζει γύρω ἀπό τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ καί τῆς ὁποίας τό πολίτευμα ὑπάρχει στόν οὐρανό. Τά σύμβολα αὐτά συμβάλλουν πρὸς τήν ἀνάταση τοῦ ἀνθρώπου γενικά. Ἄλλα σύμβολα παριστάνουν πτηνά ἐγκλωβισμένα σέ κλουβιά, σύμβολο τῆς ψυχῆς πού βρίσκεται παγιδευμένη στά γήινα ἢ πίνουν νερό ἀπό πηγές, σύμβολο τοῦ «ὔδατος τοῦ ζῶντος», τοῦ Εὐαγγελίου καί τοῦ δροσισμοῦ τῆς ψυχῆς ἢ τῆς συμμετοχῆς στήν Θεία Εὐχαριστία ἢ καί ἄλλων τύπων καί ἐννοιῶν, βαθύτερων ἀληθειῶν τῆς πίστεως καί ἀποκαλύψεων.

Στήν ἐπόμενη ἀναφορά μας θά γίνει λόγος γιά ὀρισμένα ἀπό αὐτά.